

Г.І. Тибінка, канд. екон. наук (ЛНАУ, Львів)

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ВИНИКНЕННЯ КОНФЛІКТІВ У ПІДПРИЄМСТВІ ТА ЇХ НАСЛІДКИ

*Конфлікт сам по собі не є проблема. Проблема в тому,
що нам робити з нашими відмінностями.
Кращий спосіб попередити конфлікт – не допустити його...*
Р. Фішер

Конфлікт – це відсутність згоди між двома або більше сторонами, які можуть бути конкретними особами або групами. Виявлення причин виникнення конфліктів визначає вибір методів, шляхів запобігання їм та конструктивного їх вирішення. Без знання рушійних сил розвитку конфліктів важко ефективно впливати та регулювати ними.

Причини конфлікту – це явища, події, факти, ситуації, що передують конфліктові та викликають його за певних умов діяльності суб'єктів соціальної взаємодії. Вони розкривають джерела виникнення конфліктних ситуацій та визначають динаміку їх перебігу.

Виникнення та розвиток конфліктів обумовлено дією чотирьох груп факторів: об'єктивних, організаційно-управлінських, соціально-психологічних і особистісних.

Перші дві групи факторів носять об'єктивний характер, третя й четверта - суб'єктивний (рис. 1).

Об'єктивними причинами конфліктної взаємодії вважаються ті обставини соціальної взаємодії людей, що призводять до зіткнення їхніх думок, інтересів, цінностей і т. п. Об'єктивні причини тільки тоді перетворюються на джерела реального конфлікту, коли перешкоджають реалізації потреб особи чи колективу, не задовольняють індивідуальні чи групові інтереси.

75-80 % міжособистісних конфліктів породжуються зачепленими матеріальними інтересами окремих працівників, тобто обмеженістю ресурсів, що підлягають розподілу, хоча зовні це може виявлятися як розбіжність характерів, особистих поглядів, моральних цінностей.

Суб'єктивні причини обумовлено індивідуально-психологічними особливостями й безпосередньою взаємодією людей під час об'єднання їх у соціальні групи В основному це зумовлено

Рисунок 1 – Причини та фактори виникнення й розвитку конфліктів

значними втратами та перекручуванням інформації в процесі комунікації. Соціально-психологічними факторами конфліктів є психологічна несумісність, незбалансована взаємодія людей.

Особистісні фактори зумовлено особливостями психіки людини (мірою її збудливості, егоцентризму, стійкості до стресів, рівнем наполегливості, самооцінкою тощо).

Не можна не враховувати той факт, що у визначених ситуаціях джерелом виникнення конфлікту є сам керівник і його дії. Причинами конфлікту можуть стати злопам'ятність і недовірливість керівника, привселюдне демонстрування своїх симпатій й антипатій, а також безпринципність, помилкове розуміння ним єдиноначальності як незаперечного принципу керування, марнославство і чванство, різкість і брутальність у поведженні з підлеглими.

Отже, в залежності від типу та причин виникнення конфлікту можуть мати як позитивні, так і негативні наслідки.